

УДК 336.1

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Кліменко О. М.,
к.е.н., доцент кафедри економічної теорії,
статистики та прогнозування
ХНЕУ ім. Семена Кузнеця
Пивавар І. В.,
к.е.н. доцент кафедри економічної теорії,
статистики та прогнозування
ХНЕУ ім. Семена Кузнеця
Морозова Н. Л.,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту
та соціально-гуманітарних дисциплін
Харківський інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»

Одним з істотних факторів, що негативно впливають на ефективність бізнесу, є витратний характер сучасної вітчизняної економіки, збереження тенденції зростання витрат виробництва та обігу. Це виступає не тільки причиною зниження конкурентоспроможності українського бізнесу, а й підвищення рівня інфляції в країні. Формується постіндустріальне суспільство, що обумовлює необхідність гнучкості і маневреності фінансових відносин в процесі економічного зростання.

У світовій практиці зростає роль, фінансового менеджменту у регулюванні діяльності підприємства. Це стає визначальним фактором підвищення рівня конкурентоспроможності.

Характерною особливістю економіки західних країн є розвиток промисловості в основному за рахунок системи використання інтенсивних факторів виробництва, провідна роль в якій відводиться зниженню витрат. При цьому матеріальні витрати в промисловості розвинених країн в 2-3 рази нижче, а оплата праці та амортизація значно вище, ніж в Україні. Саме на цій основі досягається високий рівень фінансової ефективності корпорацій. У вітчизняній економіці відсутній системний підхід до управління витратами. У зв'язку з цим складається і низька рентабельність виробництва [1].

Основними умовами підвищення прибутковості можуть бути самі різні чинники: збільшення обсягу виробництва, цін на товари та послуги, інфляційні та інші процеси. Але ці чинники в певних умовах носять обмежений або негативний характер, оскільки визначаються економічним середовищем, в якій функціонують підприємства. Тому мінімізація витрат виступає головним внутрішнім чинником ефективної діяльності підприємства. Ефективність бізнесу безпосередньо пов'язана зі скороченням витрат виробництва і обігу при одночасному підвищенні ролі чинників якісного розвитку у зміцненні позиції організації на ринках. Це складний

системний процес, який означає за змістом переклад управління операційною діяльністю організації на новий якісний рівень. Він охоплює всі сторони фінансово-виробничих змін, що відбуваються.

Важливу роль для розкриття економічного змісту механізму фінансового менеджменту витрат мають економічні категорії «фінанси», «фінансовий менеджмент» і «фінансовий механізм». Саме ці категорії відображають економічні відносини в процесі створення і використання грошових коштів у всіх процесах господарської діяльності корпорації. Без фінансів неможливо розширене відтворення, регулювання розвитку галузевої та територіальної структури економіки. Фінансовий менеджмент виступає як система управління фінансовими ресурсами і фінансовими потоками. Фінансовий механізм з'єднує перші дві категорії, створює способи використання фінансових ресурсів і форми організації фінансів підприємства. Використання фінансових ресурсів здійснюється за допомогою застосування фінансових методів, прийомів, важелів, інструментів, принципів і передбачає відповідне правове, нормативне та інформаційне забезпечення. Його можна розглядати як сферу економічних відносин, які набувають специфічну форму при регулюванні виробничих операцій господарської діяльності і виступають частиною економіки корпорації. Механізм фінансового менеджменту витрат являє сукупність елементів і методів, спрямованих на розробку і реалізацію найкращого поєднання порядку і організації дій щодо ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів організації. Фінансовий механізм управління витратами функціонує при дотриманні певних принципів. До них відносяться: фінансово-господарська самостійність, самофінансування, дотримання фінансової дисципліни, стимулювання виконання норм і нормативів, відповідальність за досягнення намічених результатів тощо.

Можна зробити висновок, що управління витратами залишається одним з найбільш пріоритетних напрямків, тому що на цій основі забезпечується раціональне використання ресурсів; зниження витрат і втрат, підвищення ліквідності активів і ефективності діяльності. Обґрунтовано, що в оцінці ефективності функціонування фінансового механізму управління важливим елементом є скорочення не тільки повних витрат, їх видів, а й виявлення частки вкладу кожного структурного підрозділу в збільшення прибутку. Для цих цілей пропонується використання системи внутрішніх регламентів управління витратами на основі конкурентної стратегії.

Відповідно, з одного боку, соціально спрямоване інвестування відповідає певним соціальним критеріям, з іншого боку – критеріям фінансовим. Для досягнення цих цілей інвестор зосереджується на компаніях, які працюють на принципах самооплатності, використовуючи інноваційні ринкові рішення соціальних проблем. Соціально спрямовані інвестиції покривають велику кількість сфер і секторів. При цьому соціально орієнтоване інвестування не зосереджується на якомусь одному секторі, що, можливо, дасть бажаний ефект. Що відіграє певну роль у фінансовому менеджменті в розвитку бізнесу на макроекономічному рівні.

У процесі економічного розвитку відбувається структурна перебудова корпорації відповідно до запитів споживачів і рівнем технологічного та соціального прогресу. На рівні держави основними показниками економічного розвитку вважається збільшення показників ВВП або ВНД на душу населення. Вони характеризують зростання ефективності використання виробничих ресурсів країни і середнього добробуту її громадян. На рівні господарюючого суб'єкта економічна ефективність характеризується, перш за все, рентабельністю виробництва і матеріаломісткістю, витратами на одиницю продукту, капіталомісткістю, продуктивністю праці, інвестиційною активністю.

Оцінка місця і ролі фінансового менеджменту витрат в суспільному виробництві і формулювання проблем, які вирішуються при управлінні витратами, є багатогранною задачею. Для її вирішення використані аспекти теорії інституційної економіки, що зв'язує воедино економіку, право і історію, що дозволяє структурувати взаємодію між персоналом всередині організації і, одночасно, в різних зовнішніх сферах повсякденного, активності. Усвідомлення важливої ролі створення умов для самофінансування корпорації і взаємозалежності між оптимальним управлінням витратами та ефективністю її діяльності призвело до сучасного розуміння системної природи фінансового менеджменту витрат і необхідності його виділення із загального менеджменту.

Результати виконаного дослідження напрямків, тенденцій і проблем управління фінансовими ресурсами сучасної корпоративної структури дозволили обґрунтувати, що фінансовий менеджмент витрат виступає основною ланкою в системі підвищення ефективності діяльності організації і запропонувати фінансовий механізм управління витратами, побудований на основі інтенсифікації використання природних, матеріальних, трудових, інноваційних, інформаційних та інших ресурсів. Одночасно вирішується ряд аспектів ключової проблеми поточного періоду розвитку світової економіки, таких як досягнення якісного зростання корпорації, зміцнення ринкових позицій і підтримка здорової екологічної середовища.

Список використаних джерел

1. Стратегічне управління інноваційним розвитком корпоративного підприємства на основі логістичного підходу: монографія / за заг. ред. докт. екон. наук, проф. А. А. Пилипенко та докт. екон. наук, проф. О. Є. Попова. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 388 с.
2. Atrill P. Management Accounting for Decision Makers. – 6th ed. / P. Atrill, E. J. McLaney ; Pearson Education, 2009. – 536 p.
3. Benton W. C. Supply Chain Focused Manufacturing Planning and Control / W. C. Benton. – Cengage Learning, 2014. – 418 p.